

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Ενότητα #2: ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Διδάσκων: Μανασάκης Κωνσταντίνος
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Τα κείμενα και τα διαγράμματα της παρουσίασης έχουν ληφθεί από το σύγγραμμα:

Gregory Mankiw, Mark Taylor: Αρχές Οικονομικής Θεωρίας, Με αναφορά στις Ευρωπαϊκές Οικονομίες. Μετάφραση: Ανδριάννα Σακκά, Επιμέλεια: Θεόδωρος Λιανός. Copyright © 2011 Εκδόσεις GUTENBERG.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται στην άδεια χρήσης Creative Commons και ειδικότερα

Αναφορά – Μη εμπορική Χρήση – Όχι Παράγωγο Έργο 3.0 Ελλάδα

(Attribution – Non Commercial – Non-derivatives 3.0 Greece)

CC BY-NC-ND 3.0 GR

[ή επιλογή ενός άλλου από τους έξι συνδυασμούς]

[και αντικατάσταση λογότυπου άδειας όπου αυτό έχει μπει (σελ. 1, σελ. 2 και τελευταία)]

- Εξαιρείται από την ως άνω άδεια υλικό που περιλαμβάνεται στις διαφάνειες του μαθήματος, και υπόκειται σε άλλου τύπου άδεια χρήσης. Η άδεια χρήσης στην οποία υπόκειται το υλικό αυτό αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Κρήτης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μια παραβολή της σύγχρονης οικονομίας

Ας εξετάσουμε μια απλή οικονομία. Ας φανταστούμε ότι παράγονται δύο μόνο αγαθά στον κόσμο - κρέας και πατάτες - και ότι υπάρχουν δύο μόνο παραγωγοί στον κόσμο - ένας κτηνοτρόφος και ένας γεωργός - οι οποίοι, όμως θέλουν να καταναλώνουν και κρέας και πατάτες.

Τα οφέλη από το εμπόριο είναι περισσότερο φανερά αν ο κτηνοτρόφος μπορεί να παράγει μόνο αγελαδινό κρέας και ο γεωργός μόνο πατάτες.

Τα οφέλη από το εμπόριο είναι λιγότερο προφανή όταν ο ένας από τους δύο είναι καλύτερος από τον άλλο στην παραγωγή και των δύο αγαθών.

Παραγωγικές Δυνατότητες

Ας υποθέσουμε ότι ο γεωργός και ο κτηνοτρόφος εργάζονται 8 ώρες την ημέρα και 6 ημέρες την εβδομάδα (μια εργάσιμη εβδομάδα 48 ωρών) και την Κυριακή ξεκουράζονται. Ο γεωργός μπορεί να παράγει 1 κιλό πατάτες σε 1,5 ώρα και 1 κιλό κρέας σε 6 ώρες. Ο κτηνοτρόφος είναι περισσότερο παραγωγικός και στις δύο δραστηριότητες, παράγοντας 1 κιλό πατάτες σε 1 ώρα και 1 κιλό κρέας σε 2 ώρες.

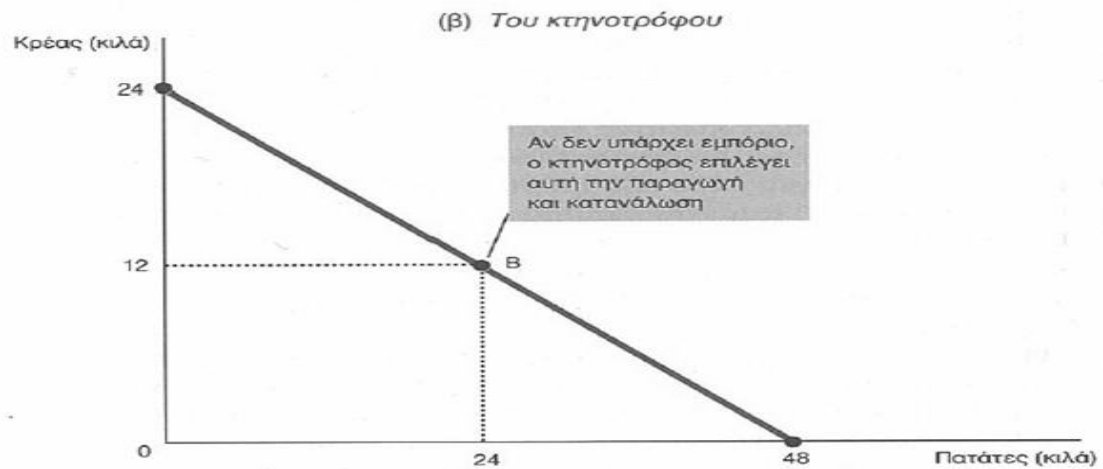
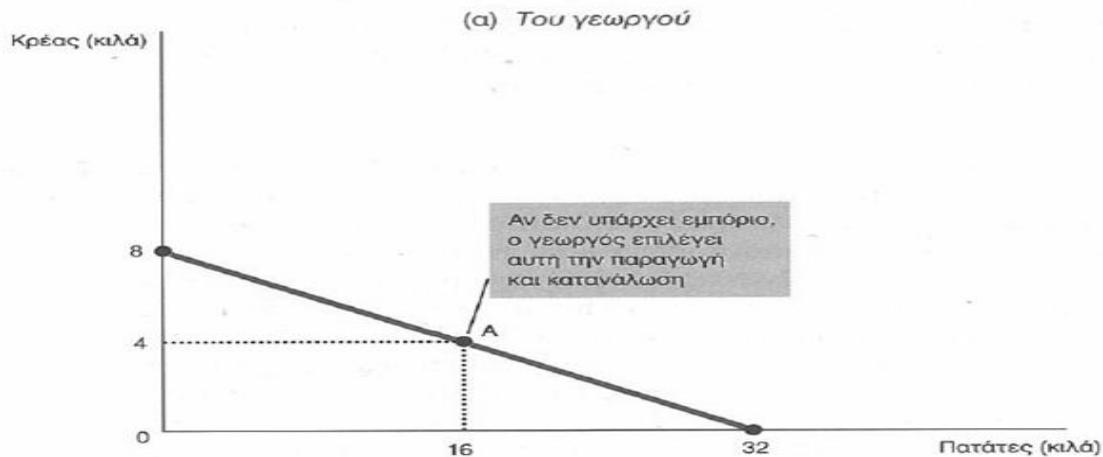
Το φάτνωμα (α) του Σχ. 3.1 παρουσιάζει τις ποσότητες κρέατος και πατάτας που μπορεί να παράγει ο γεωργός.

Το διάγραμμα αυτό είναι η **καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων του γεωργού**.

Το φάτνωμα (β) του Σχήματος 3.1, δείχνει την **καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων του κτηνοτρόφου**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1 Οι Ευκαιρίες Παραγωγής του Γεωργού και του Κτηνοτρόφου

	Ώρες που Απαιτούνται για την Παραγωγή 1 Κιλού:		Ποσότητα που Παράγεται σε 48 Ώρες (σε κιλά):	
	Κρέατος	Πατάτας	Κρέας	Πατάτες
Γεωργός	6	1,5	8	32
Κτηνοτρόφος	2	1	24	48

⇒ Το φάντωμα (α) δείχνει τους συνδυασμούς κρέατος και πατάτας που μπορεί να παράγει ο γεωργός. Το φάντωμα (β) δείχνει τους συνδυασμούς κρέατος και πατάτας που μπορεί να παράγει ο κτηνοτρόφος. Και οι δύο καμπύλες παραγωγικών δυνατοτήτων προκύπτουν από τον Πίνακα 3.1 και από την υπόθεση ότι ο γεωργός και ο κτηνοτρόφος εργάζονται 8 ώρες την ημέρα ο καθένας.

ΣΧΗΜΑ 3.1 Η Καμπύλη των Παραγωγικών Δυνατοτήτων

Τα οφέλη του εμπορίου

- Ο Γεωργός (Γ) μπορεί να παράγει: 4 kg κρέας (κ) και 16 kg πατάτες (π)
- Ο Γεωργός (Γ) θα ήθελε να καταναλώνει: 5 kg κρέας (κ) και 17 kg πατάτες (π)
- Ο Κτηνοτρόφος (Κ) μπορεί να παράγει: 12 kg κρέας (κ) και 24 kg πατάτες (π)
- Ο Κτηνοτρόφος (Κ) θα ήθελε να καταναλώνει: 13 kg κρέας (κ) και 27 kg πατάτες (π)
- Ούτε ο Γεωργός (Γ) ούτε ο Κτηνοτρόφος (Κ) είναι αυτόαρκης...
- Αν έκαναν εμπόριο....?
- Ο Γ και ο Κ συμφωνούν στα εξής:
 1. Ο Γ θα αφιερώνει και τις 48 ώρες για να καλλιεργεί πατάτες
 2. Ο Κ θα αφιερώνει 36 ώρες για να εκτρέφει αγελάδες (18 kg κρέας) και 12 ώρες για να καλλιεργεί πατάτες (12 kg πατάτες)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2 Τα Οφέλη από το Εμπόριο: Μία Περίληψη

	ΓΕΩΡΓΟΣ		ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ	
	Κρέας	Πατάτες	Κρέας	Πατάτες
Χωρίς εμπόριο:				
Παραγωγή και κατανάλωση	4 κιλά	16 κιλά	12 κιλά	24 κιλά
Με εμπόριο:				
Παραγωγή	0 κιλά	32 κιλά	18 κιλά	12 κιλά
Εμπόριο	+5 κιλά	-15 κιλά	-5 κιλά	+15 κιλά
Κατανάλωση	5 κιλά	17 κιλά	13 κιλά	27 κιλά
Οφέλη από το Εμπόριο:				
Αύξηση της κατανάλωσης	+1 κιλό	+1 κιλό	+1 κιλό	+3 κιλά

Παραγωγικές Δυνατότητες

Αν ο γεωργός και ο κτηνοτρόφος επιλέξουν να είναι αυτάρκεις, αντί να ανταλλάσσουν μεταξύ τους τα αγαθά που παράγουν, τότε καθένας τους θα καταναλώνει ό,τι ακριβώς παράγει.

Αν ο κτηνοτρόφος είναι πιο παραγωγικός και στην εκτροφή αγελάδων και στην καλλιέργεια πατάτας, πώς θα μπορούσε ο γεωργός να εξειδικευθεί σε κάτι;

Ο γεωργός έχει χειρότερα αποτελέσματα και στις δύο παραγωγικές δραστηριότητες.

Για να λύσουμε αυτόν το γρίφο, θα χρειαστεί να δούμε την **αρχή του συγκριτικού πλεονεκτήματος**.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Από:

Parkin Michael, Powell Melanie, Matthews Kent: Αρχές Οικονομικής. Μετάφραση: Σιδέρης Γιάννης, Αντώνογλου Ελεάννα. Επιμέλεια: Μίνογλου Μάγγη. Copyright © 2013 Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.

Οικονομική μεγέθυνση στην ΕΕ και στο Χονγκ Κονγκ

Η ΕΕ και το Χονγκ Κονγκ αποτελούν εξαιρετικά παραδείγματα της επίδρασης που έχουν οι επιλογές μας στο βαθμό οικονομικής μεγέθυνσης.

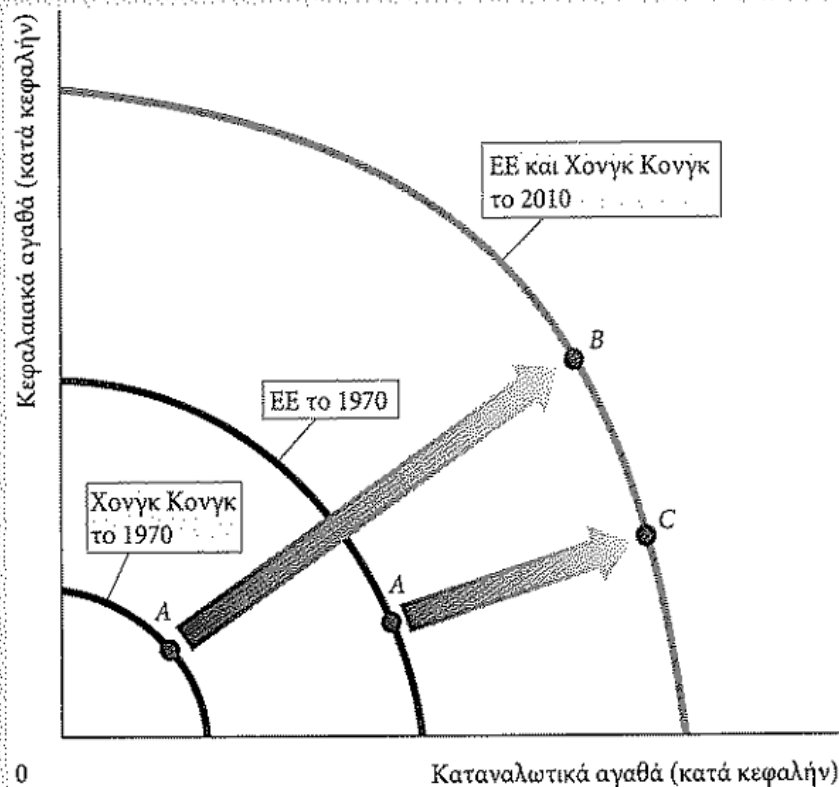
Το Σχήμα 1 δείχνει ότι, το 1970, οι κατά κεφαλήν παραγωγικές δυνατότητες στην ΕΕ ήταν σχεδόν διπλάσιες απ' ό,τι στο Χονγκ Κονγκ. Το 1970, η ΕΕ βρισκόταν στο σημείο Α του *PPF* της και το Χονγκ Κονγκ στο σημείο Α του δικού του *PPF*. Έκτοτε, όμως, η ΕΕ αφιέρωσε το ένα πέμπτο των πόρων της στη συσσώρευση κεφαλαίου και τα υπόλοιπα τέσσερα τέταρτα στην κατανάλωση. Το Χονγκ Κονγκ από την πλευρά του αφιέρωσε το ένα τρίτο των πόρων του στη συσσώρευση κεφαλαίου και τα δύο τρίτα στην κατανάλωση.

Μέχρι το 2010, οι κατά κεφαλήν παραγωγικές δυνατότητες στο Χονγκ Κονγκ είχαν φτάσει σε επίπεδο παρόμοιο με της ΕΕ. Αν το Χονγκ Κονγκ εξακολουθήσει να αφιερώνει περισσότερους πόρους στη συσσώρευση κεφαλαίου απ' ό,τι η ΕΕ (στο

σημείο *B* του *PPF* για το 2010), τότε θα εξακολουθήσει να μεγεθύνεται ταχύτερα. Αν όμως αυξήσει την κατανάλωση και μειώσει τη συσσώρευση κεφαλαίου (αν δηλαδή κινηθεί στο σημείο *C* του *PPF* του για το 2010), τότε θα επιβραδυνθεί ο ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης.

Η ΕΕ είναι το τυπικό παράδειγμα των πλούσιων βιομηχανοποιημένων χωρών και το Χονγκ Κονγκ είναι το τυπικό παράδειγμα των ταχέως μεγεθυνόμενων οικονομιών της Ασίας. Χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία και η Ταϊβάν έχουν διευρύνει τις παραγωγικές τους δυνατότητες κατά 5-10% το χρόνο.

Αν διατηρήσουν τέτοιους υψηλούς ρυθμούς, αυτές οι ασιατικές χώρες θα μπορέσουν να μειώσουν περαιτέρω τη διαφορά τους από την ΕΕ, όπως έκανε το Χονγκ Κονγκ.

Σχήμα 1 Οικονομική μεγέθυνση στην ΕΕ και στο Χονγκ Κονγκ

Απόλυτο Πλεονέκτημα

Ο κτηνοτρόφος έχει απόλυτο πλεονέκτημα και στην παραγωγή πατάτας και στην παραγωγή κρέατος, επειδή χρειάζεται λιγότερο χρόνο από τον γεωργό για να παράγει μια μονάδα του ενός ή του άλλου αγαθού.

Οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν τον όρο **απόλυτο πλεονέκτημα** όταν συγκρίνουν την παραγωγικότητα ενός ατόμου, μιας επιχείρησης ή μιας χώρας με την παραγωγικότητα ενός άλλου ατόμου, μιας άλλης επιχείρησης ή μιας άλλης χώρας.

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

Αντί να συγκρίνουμε εισροές, μπορούμε να συγκρίνουμε το κόστος ευκαιρίας του ενός παραγωγού με το κόστος ευκαιρίας του άλλου παραγωγού.

Καθώς ο κτηνοτρόφος και ο γεωργός μεταβάλλουν την κατανομή του χρόνου ανάμεσα στην παραγωγή των δυο αγαθών, κινούνται κατά μήκος των ορίων των παραγωγικών τους δυνατοτήτων.

Το κόστος ευκαιρίας αποτιμά την αντίστροφη σχέση (tradeoff), την οποία αντιμετωπίζει ο καθένας τους μεταξύ των δύο αγαθών.

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

Ας εξετάσουμε πρώτα το κόστος ευκαιρίας του κτηνοτρόφου.

Για να παράγει ο κτηνοτρόφος 1 κιλό πατάτες πρέπει να εργαστεί 1 ώρα.

Όταν δαπανά 1 ώρα για να παράγει 1 κιλό πατάτες, θα έχει 1 ώρα λιγότερη να διαθέσει στην παραγωγή κρέατος.

Επειδή ο κτηνοτρόφος χρειάζεται 2 ώρες για να παράγει 1 κιλό κρέας, η 1 ώρα εργασίας θα του αποφέρει 0,5 κιλά κρέας.

Επομένως, για τον κτηνοτρόφο, το κόστος ευκαιρίας ενός κιλού πατάτες είναι 0,5 κιλά κρέας .

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

Ας δούμε τώρα το κόστος ευκαιρίας του γεωργού.

Για να παράγει 1 κιλό πατάτες πρέπει να εργαστεί 1,5 ώρα. Επειδή χρειάζεται 6 ώρες για να παράγει 1 κιλό κρέας, η 1,5 ώρα εργασίας θα του απέφερε $\frac{1}{4}$ του κιλού κρέας. Επομένως, για το γεωργό, το κόστος ευκαιρίας 1 κιλού πατάτες είναι $\frac{1}{4}$ του κιλού κρέας.

Ας σημειωθεί ότι το κόστος ευκαιρίας του κρέατος είναι το αντίστροφο από το κόστος ευκαιρίας της πατάτας.

Επειδή 1 κιλό πατάτες κοστίζει στον κτηνοτρόφο $\frac{1}{2}$ κιλό κρέας, το 1 κιλό κρέας του κοστίζει 2 κιλά πατάτες.

Ομοίως, επειδή 1 κιλό πατάτες κοστίζει στο γεωργό $\frac{1}{4}$ του κιλού κρέας, το 1 κιλό κρέας θα του κοστίζει 4 κιλά πατάτες.

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

	ΩΡΕΣ (h) ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 1kg		ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΣΕ 48h		ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΚΡΕΑΣ-ΠΑΤΑΤΕΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΠΑΤΑΤΕΣ->ΚΡΕΑΣ
	Κ	Π	Κ	Π	Κ->Π	Π->Κ
ΓΕΩΡΓΟΣ	6h	1,5h	8	32	=32/8 (4) kg	=8/32 (1/4) kg
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ	2h	1h	24	48	=48/24 (2) kg	=24/48 (1/2) kg

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

- Οι οικονομολόγοι χρησιμοποιούν τον όρο **συγκριτικό πλεονέκτημα** όταν περιγράφουν το κόστος ευκαιρίας δυο παραγωγών.
- Ο **παραγωγός** που θυσιάζει **λιγότερη ποσότητα από άλλα αγαθά**, για να παράγει το αγαθό X , έχει το **μικρότερο κόστος ευκαιρίας** στην παραγωγή του αγαθού X και λέγεται ότι **έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή του συγκεκριμένου αγαθού**.

Κόστος ευκαιρίας και συγκριτικό πλεονέκτημα

	ΩΡΕΣ (h) ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ 1kg		ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ ΣΕ 48h		ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΚΡΕΑΣ-ΠΑΤΑΤΕΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ: ΠΑΤΑΤΕΣ->ΚΡΕΑΣ
	Κ	Π	Κ	Π	Κ->Π	Π->Κ
ΓΕΩΡΓΟΣ	6h	1,5h	8	32	=32/8 (4) kg	=8/32 (1/4) kg
ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΣ	2h	1h	24	48	=48/24 (2) kg	=24/48 (1/2) kg

Συγκριτικό Πλεονέκτημα και Εμπόριο

Όταν δυο άνθρωποι έχουν διαφορετικό κόστος ευκαιρίας, μπορούν και οι δυο να ωφεληθούν από το εμπόριο αποκτώντας ένα αγαθό σε τιμή χαμηλότερη από το δικό τους κόστος ευκαιρίας αυτού του αγαθού.

Ας εξετάσουμε την προτεινόμενη συμφωνία από τη σκοπιά του γεωργού.

Ο γεωργός κερδίζει 5 κιλά κρέας, δίνοντας ως αντάλλαγμα 15 κιλά πατάτες. Με άλλα λόγια, ο γεωργός αγοράζει το κιλό το κρέας στην «τιμή» των 3 κιλών πατάτας. Η τιμή αυτή του κρέατος είναι χαμηλότερη από το δικό του κόστος ευκαιρίας της παραγωγής κρέατος, που είναι 4 κιλά πατάτες.

Συγκριτικό Πλεονέκτημα και Εμπόριο

Ας δούμε τώρα τη συμφωνία αυτή από τη σκοπιά του κτηνοτρόφου.

Ο κτηνοτρόφος αγοράζει 15 κιλά πατάτες δίνοντας ως αντάλλαγμα 5 κιλά κρέατος. Δηλαδή, η τιμή για τις πατάτες είναι το $\frac{1}{3}$ του κιλού του κρέατος. Η τιμή αυτή της πατάτας είναι χαμηλότερη από το δικό του κόστος ευκαιρίας του 1 κιλού πατάτας, που είναι $\frac{1}{2}$ κιλό κρέατος.

Στο παράδειγμά μας, η παραγωγή πατάτας αυξάνεται από 40 σε 44 κιλά, και η παραγωγή κρέατος αυξάνεται από 16 σε 18 κιλά.

Το συμπέρασμα από την ιστορία του γεωργού και του κτηνοτρόφου είναι τώρα σαφές: **Το εμπόριο μπορεί να ωφελήσει όλα τα μέλη της κοινωνίας, επειδή τους επιτρέπει να εξειδικευθούν σε δραστηριότητες στις οποίες έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα.**

Θα πρέπει ο Ντέιβιντ Μπέκαμ να κουρεύει ο ίδιος το γρασίδι του;

Ας πούμε ότι ο Μπέκαμ μπορεί να κουρέψει το γρασίδι του κήπου του σε 2 ώρες. Σε 2 ώρες όμως θα μπορούσε να γυρίσει ένα διαφημιστικό για αθλητικά παπούτσια και να κερδίσει 10.000 ευρώ. Αντίθετα, η Μαρία, το κορίτσι της διπλανής πόρτας, μπορεί να κουρέψει το γρασίδι του Μπέκαμ σε 4 ώρες. Στις ίδιες αυτές 4 ώρες θα μπορούσε να εργαστεί σε ένα μαγαζί «Μακ Ντόναλντς» και να κερδίσει 20 ευρώ.

Στο παράδειγμα αυτό το κούρεμα γρασιδιού έχει κόστος ευκαιρίας 10.000 ευρώ για τον Ντέιβιντ Μπέκαμ και μόλις 20 ευρώ για τη Μαρία. **Ο Μπέκαμ έχει απόλυτο πλεονέκτημα** στο κούρεμα γρασιδιού, επειδή χρειάζεται λιγότερο χρόνο για να ολοκληρώσει αυτή την εργασία. **Η Μαρία όμως έχει συγκριτικό πλεονέκτημα** στο κούρεμα γρασιδιού, επειδή έχει μικρότερο κόστος ευκαιρίας.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Από:

Parkin Michael, Powell Melanie, Matthews Kent: Αρχές Οικονομικής. Μετάφραση: Σιδέρης Γιάννης, Αντώνογλου Ελεάννα. Επιμέλεια: Μίνογλου Μάγγη. Copyright © 2013 Εκδόσεις Κριτική ΑΕ.

Κέρδη από τις εμπορικές συναλλαγές ΕΕ-Κίνας

Στο Κεφάλαιο 1 αναρωτηθήκαμε αν η παγκοσμιοποίηση εξυπηρετεί το κοινωνικό συμφέρον. Από τα παραπάνω μάλλον καταλαβαίνετε ένα μεγάλο μέρος της απάντησης σε αυτό το ερώτημα. Κερδίζουμε από την εξειδίκευση και το εμπόριο.

Τα κέρδη που επιτυγχάνουμε από το διεθνές εμπόριο είναι παρόμοια με εκείνα της Έριν και του Τζακ. Όταν οι Ευρωπαίοι αγοράζουν είδη ρουχισμού που έχουν κατασκευαστεί στην Κίνα και η Κίνα αγοράζει αεροσκάφη Airbus που έχουν κατασκευαστεί στην ΕΕ, κερδίζουν και οι δύο.

Μπορούμε να κινηθούμε κατά μήκος του *PPF* μας, παράγοντας λιγότερα αεροσκάφη και περισσότερα σακάκια. Το ίδιο και η Κίνα – μπορεί να κινηθεί κατά μήκος του δικού της *PPF*, παράγοντας περισσότερα αεροσκάφη και λιγότερα σακάκια. Τότε όμως χάνουμε και οι δύο. Το κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή σακακιών θα είναι για εμάς υψηλότερο, όπως και το κόστος ευκαιρίας της Κίνας για την παραγωγή αεροσκαφών.

Με την εξειδίκευσή μας στα αεροσκάφη και την πώλησή τους στην Κίνα, καταφέρνουμε να παίρνουμε τα σακάκια σε χαμηλότερο κόστος απ' ό,τι αν τα παρήγαμε εμείς. Από την πλευρά της, η Κίνα αποκτά αεροσκάφη σε χαμηλότερο κόστος απ' ό,τι αν τα παρήγαγε εκείνη.

Το αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας των τροφίμων

The Guardian, 5 Απριλίου 2008

Η αλλαγή καλλιέργειας επιδεινώνει την παγκόσμια κρίση στις τιμές των τροφίμων

John Vidal

Πριν από δύο χρόνια, ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ προέβλεπε ότι τα βιοκαύσιμα θα βοηθούσαν στην εξάλειψη της πείνας και της φτώχειας... Χθες ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Ban Ki-moon, εξέφρασε αμφιβολίες γι' αυτή την πολιτική, καθώς ο πλανήτης αντιμετωπίζει τη χειρότερη επισιτιστική κρίση των τελευταίων δεκαετιών.

Από το 2006... δεκάδες χιλιάδες αγρότες έχουν στραφεί από την παραγωγή τροφίμων στην παραγωγή καυσίμων... Έπειτα από σημαντικές οικονομικές ενισχύσεις και τη δέσμευση της ΕΕ να αυξήσει τη χρήση βιοκαυσίμων για να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή, τουλάχιστον 8 εκατομμύρια εκτάρια αραβόσιτου, κριθαριού, σόγιας και άλλων σιτηρών έχουν πάψει πλέον να χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ζωοτροφών και τροφίμων στις ΗΠΑ. Επιπλέον, μεγάλες εκτάσεις στη Βραζιλία, στην Αργεντινή, στον Καναδά και στην Ανατολική Ευρώπη... στρέφονται στα βιοκαύσιμα. Το αποτέλεσμα, που επιδεινώνεται από... ελλείψεις λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών, ήταν σημαντικές αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων στην παγκόσμια αγορά.

Ο Lester Brown, διευθυντής του Earth Policy Institute στην Ουάσινγκτον, είπε ότι «οι ΗΠΑ έχουν μεταστρέψει 60 εκατομμύρια τόνους τροφίμων σε βιοκαύσιμα. Ύστερα από επτά χρόνια όπου η κατανάλωση ήταν υψηλότερη από την προσφορά, αυτή η μεταστροφή ασκεί μεγαλύτερη πίεση στα παγκόσμια αποθέματα σιτηρών».

Ο Robert Zoellick, πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, δήλωσε αυτή την εβδομάδα ότι οι τιμές όλων των βασικών ειδών διατροφής σημείωσαν άνοδο 80% την τελευταία τριετία και ότι σε 33 χώρες υπήρξαν αναταραχές λόγω των αυξήσεων στις τιμές... Στο Μπαγκλαντές... κυβερνητική πηγή δήλωσε: «Ένας από τους λόγους είναι ότι η γενική μείωση της παραγωγής τροφίμων λόγω των βιοκαυσίμων δεν επιτρέπει τις εξαγωγές τροφίμων».

Τον προηγούμενο μήνα, ο γνωστός επιστήμονας και ειδικός σε θέματα τροφίμων στο ΗΒ, Καθηγητής John Beddington, δήλωσε ότι η προοπτική ελλείψεων τροφίμων την επόμενη εικοσαετία είναι τόσο σαφής, που οι πολιτικοί, οι επιστήμονες και οι αγρότες πρέπει να λάβουν άμεσα μέτρα.

Copyright Guardian News & Media Ltd. 2008.

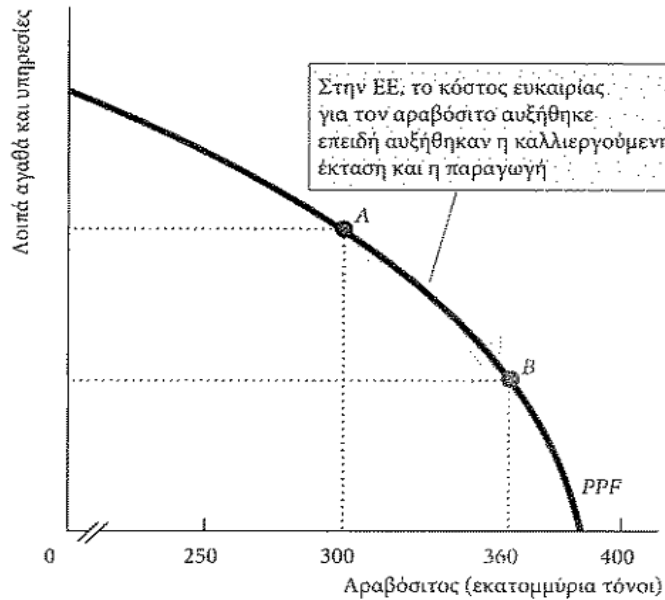

Η ουσία της ιστορίας

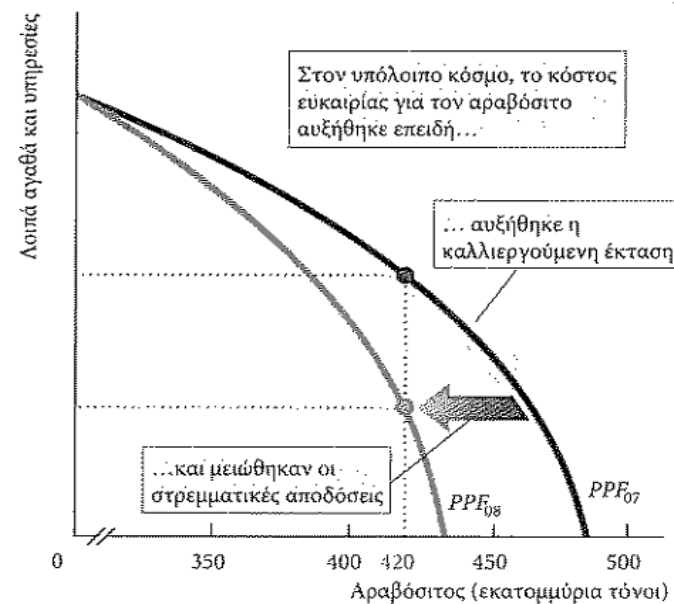
- ◆ Το 2006 ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ ανέμενε ότι τα βιοκαύσιμα θα μείωναν τη φτώχεια και η ΕΕ προώθησε τη χρήση βιοκαυσίμων για να αντιμετωπίσει την κλιματική αλλαγή.
- ◆ Αγρότες από όλο τον κόσμο σταμάτησαν να παράγουν σιτηρά για τρόφιμα και στράφηκαν στην παραγωγή βιοκαυσίμων.
- ◆ Την τελευταία τριετία οι τιμές των τροφίμων στη διεθνή αγορά αυξήθηκαν κατά 80% και ειδικοί λένε ότι η στροφή προς τα βιοκαύσιμα μείωσε τις διαθέσιμες ποσότητες τροφίμων, ασκώντας περαιτέρω αυξητικές πιέσεις στις τιμές.
- ◆ Κορυφαίος επιστήμονας του ΗΒ δήλωσε ότι η προοπτική έλλειψης τροφίμων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα από τους πολιτικούς, τους επιστήμονες και τους αγρότες.

Οικονομική ανάλυση

- ◆ Τα βιοκαύσιμα παράγονται από αραβόσιτο (και άλλες καλλιέργειες), άρα τα βιοκαύσιμα ανταγωνίζονται με τα τρόφιμα για τη χρήση των ίδιων πόρων.
- ◆ Για την παραγωγή περισσότερων βιοκαυσίμων, βάσει της πολιτικής του ΟΗΕ και της ΕΕ, οι αγρότες διέθεσαν μεγαλύτερες εκτάσεις στα σιτηρά για βιοκαύσιμα.
- ◆ Αύξηση των εκτάσεων για την παραγωγή βιοκαυσίμων σημαίνει μείωση της παραγωγής σιτηρών για τρόφιμα και άλλων καλλιεργειών.
- ◆ Το Σχήμα 1 δείχνει το όριο παραγωγικών δυνατοτήτων *PPF* της ΕΕ για ένα από τα σιτηρά που χρησιμοποιούνται στα βιοκαύσιμα, τον αραβόσιτο, και άλλα αγαθά και υπηρεσίες.
- ◆ Μια κίνηση κατά μήκος του *PPF* στο Σχήμα 1 από το σημείο *A* στο σημείο *B* φανερώνει αύξηση της παραγωγής αραβόσιτου και μείωση της παραγωγής άλλων αγαθών και υπηρεσιών.
- ◆ Αν κινηθεί από το σημείο *A* στο σημείο *B*, η ΕΕ έχει υψηλότερο κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή αραβόσιτου, όπως φανερώνει η μεγαλύτερη κλίση του *PPF* στο σημείο *B*.
- ◆ Σε άλλες περιοχές του κόσμου, παρά το γεγονός ότι μεγαλύτερες εκτάσεις χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή αραβόσιτου, η παραγόμενη ποσότητα δεν μεταβλήθηκε το 2007 και το 2008.
- ◆ Αυτό οφείλεται στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που μείωσαν τις στρεμματικές αποδόσεις σε αυτές τις περιοχές.
- ◆ Το Σχήμα 2 δείχνει το *PPF* για τον υπόλοιπο κόσμο, και πάλι για αραβόσιτο και άλλα αγαθά και υπηρεσίες το 2007 και το 2008.
- ◆ Η αύξηση των εκτάσεων που έχουν διατεθεί στην παραγωγή αραβόσιτου φαίνεται από την κίνηση κατά μήκος του *PPF*₀₇.

Σχήμα 1 PPF στην ΕΕ

Σχήμα 2 PPF στον υπόλοιπο κόσμο

- ◆ Με τη μείωση των στρεμματικών αποδόσεων, οι παραγωγικές δυνατότητες μειώθηκαν και το PPF περιστράφηκε προς τα μέσα.
- ◆ Η κίνηση από το PPF_{07} στο PPF_{08} απεικονίζει αυτή τη μείωση των παραγωγικών δυνατοτήτων.
- ◆ Το κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή αραβόσιτου στον υπόλοιπο κόσμο αυξήθηκε για δύο λόγους: από την κίνηση κατά μήκος του PPF και από την προς τα μέσα στροφή του PPF.
- ◆ Με το υψηλότερο κόστος ευκαιρίας για την παραγωγή αραβόσιτου, αυξάνεται το κόστος τόσο των βιοκαυσίμων όσο και των τροφίμων.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

